

споменува, че е жена на царъ Иванъ Асѣня II. Къмъ 1224 г. Иванъ Асѣнь II оженил незаконната си дъщеря Мария за Мануилъ Комнина (вж. у Златарски, п. с., сс. 333 сл., 337), но този бракъ, изглежда е билъ по-скоро фиктивенъ, защото ако по това време самъ царьтъ е билъ едва 29—30 год., ясно е, че той не може да има пълновръстна дъщеря. — Въ свръзка съ, битката на 9 мартъ 1230 г. въ текста на G. Asgorolita, ib., p. 42, 9' трѣбва да се приеме не написътъ *Κοκοκινίτζα* (приетъ и отъ Златарски, п. с., с. 339), но по-скоро *Κλοκοκινίτζα*, даденъ въ три ржкописа отъ XIV—XV вв. Името на това селище, изглежда, ще да е станало твърде известно, защото то се споменува и въ една византийска стихотворба отъ XIV в., между нѣколко други български думи: вж. P. Matrang, *Anecdota graeca*, II (Romae 1850) p. 677 v. 64. — За областъта Волеронъ (у Златарски, п. с., с. 340) вж. сега обширното изследване на Στ. Π. Κυριακίδης, *Βυζαντινὰ μελέτα*, II—V (Θεσσαλονίκη 1939), pp. 29—232. — Неприемливо е обяснението на Златарски, п. с., с. 343, че подъ **ЗЕМА СРЪБСКА** и **ТРѢВАЛЫ** въ търновския надписъ и въ житието на св. Петка отъ патриархъ Евтимия трѣбвало да се разбиратъ „сръбскитѣ земи не отъ кралство Сърбия, а около гр. Драчъ“. Съ тѣзи изрази съставителътъ на надписа и Евтимий сж искали изобщо да посочатъ установеното върховенство на българския владѣтель надъ сръбската държава. — Споменатиятъ въ Дубровнишката грамота **ЗАКОНЪ О КЪМЕРКИ** не е „законъ за митата“ (Златарски, п. с., с. 352), а законъ за търговията изобщо; изразътъ **ПРѢЗЪ ЗАКОНЪ О КЪМЕРКИ** трѣбва да се преведе не „споредъ закона за митата“, а „противъ закона...“ — Въ свръзка съ дѣлата на Мануила Комнина (за него вж. у Златарски, п. с., с. 349 сл.) G. Asgorolita, ib., pp. 43, 24—44, 1 разказва: *πρὸς ὃν καὶ ἀπεσκόψε τὴν τῶν πρεσβέων παρὰ τοῦ βασιλέως Ἰωάννου ἀποστολὴν, ὡς εἰς σὲ καὶ μᾶλλον ἄρμοσε τὸ εἰς Χριστὸν ψαλτφοῦμενον, σὲ τὸν βασιλέα καὶ δεσπότην. . . Α. Μηλιαράκη*, op. c., p. 255, погрѣшно отъждествява споменатия тукъ *βασιλεὺς Ἰωάννης* съ Иванъ Асѣня II, когато въ сжщностъ съ това име се указва имп. Иванъ III Ватаци (ср. G. Asgorolita, ib., pp. 34, 20; 36, 10, 16; 38, 7; 40, 3; 45, 5 passim). За думитѣ *σὲ τὸν βασιλέα καὶ δεσπότην Α. Heisenberg* не е забелязалъ, че сж цитатъ изъ църковенъ химнъ и сж били отъждествени още отъ *Μηλιαράκη*, op. c., p. 255 п. 1. — Лошо тълкувание е дадено отъ Златарски, п. с., с. 354 и бел. 2 на думитѣ отъ писмото на навпактския митрополитъ Иоана (Виз. Вр., III. 1896, с. 292, 30—35): става дума за това, че латинскиятъ цариградски императоръ (*ὁ ἀυριότης*) се назовавалъ *βασιλεὺς*, че Иванъ Асѣнь II сжщо се е назовавалъ въ свои писма (*ἐν γράμμασι*) *βασιλεὺς ὑψηλότατος*, а се пренебрегвалъ и не се признавало царското звание на онзи, който „получилъ право на царска властъ отъ своитѣ предци“ (*ὁ τὸ δικαίωμα τῆς βασιλείας ἐκ προγόνων λαβὼν*, не „който е получилъ законно основание...“) и справедливо (*δικαίως*) билъ призванъ (*καλούμενος*) на нея (*εἰς αὐτήν*), сиречь билъ позованъ да я заеме (не „справедливо се нарича съ нея“!). Въ тѣзи думи, прочее, нѣма никакъвъ намекъ, който би оправдалъ предположението на Златарски, п. с., сс. 355, 360, 366, че самъ никейскиятъ патриархъ „славилъ и величаелъ въ писмата си българския царъ Иванъ Асѣня II за височайши царъ (василевсъ)“ и, след., още въ 1228 г. е имало между тѣхъ нѣкакви преговори. Тогава би трѣбвало да се заключи, че патриархътъ е